

La Sala Radio

REGAL DE OPERĂ CU ELENA MOȘUC ȘI EDUARD TUMAGIAN

(Costin Popa – 18 decembrie 2005)

O veche tradiție a Societății Române de Radiodifuziune, aceea de a dedica operei importante momente ale stagiunii orchestrei sale simfonice, a fost reluată în ultimii ani de conducerea Formațiilor Muzicale Radio. Titluri care nu figurează pe afișul primei scene lirice naționale au fost programate concertant, cu soliști de renume, spre satisfacția publicului meloman, întotdeauna participativ și entuziast la extrem.

Alegerile au fost orientate în jurul rolurilor acestui mare artist care este baritonul Eduard Tumagian, anul 2005 aducând pe podium și o altă aclamată vedetă a eșichierului internațional de operă, oaspete constant în teatrele de marcă ale lumii, soprana Elena Moșuc. După prezența lor pe podium în ianuarie, pentru **Puritanii** de Bellini, iată că acest mijloc de decembrie i-a reunit pe cei doi într-un concert de arii și duete, agrementat cu pagini orchestrale și corale din opere în interpretarea Orchestrei Naționale și a Corului Radio.

O nouă demonstrație de virtuozitate belcantistă a venit din partea Elenei Moșuc, strălucită maestră a genului care nu a pierdut prilejul să-și etaleze minunatele calități: rafinamentul în cânt, omogenitatea liniei, arta pianisimelor acute și supraacute, a atacurilor și susținerii cu moliciune de catifea – ca o mângâiere – a frazelor muzicale, abilitatea de a executa acel rar procedeu tehnic *messa di voce* (încheierea Cântecului Viljei din **Văduva veselă**, oferit ca bis), implicarea emoțională și precisa conturare caracterologică (de la plătirea Julietei lui Gounod și până la trepidația Gildei din finalul actului secund din **Rigoletto**). Elena Moșuc a fost minunată și în celelalte pagini, alese din **Somnambula** (oare de ce n-a cântat și cabaletta ce împlinește aria Aminei?), **Rândunica** (din nou, sunete eterate, ca într-un vis) și **Rigoletto** (scena ultimă a operei).

Măiestria lui Eduard Tumagian a stat întotdeauna într-o analitică profundă subsumată profilurilor personajelor. Nimic nu a rămas exterior, placid, amorf. Trăirea ardentă a venit ca un pandant al unui glas amprentat cu rezonanțe prețioase. Baritonul a gândit până în cele mai ascunse ascunzișuri specificitatea rolurilor, a colorizat, a expus totul cu debordantă dăruire. A dovedit-o și acum, în ariile și duetele interpretate alături de Elena Moșuc. Tumagian este un artist al scenei și acest lucru își pune patina asupra tălmăcirilor sale, întotdeauna intense și exprimate teatralizat, puternic, convingător. Monologul lui Gérard din **Andrea Chénier**, duetele din **Rigoletto** (**Sì, vendetta, tremenda vendetta** a fost intens solicitat ca bis), **Te-Deum**-ul din **Tosca** au fost tot atâtea momente de dramaturgie autentică iar finalurile lor au încoronat o artă care nu se întâlnește la tot pasul.

Dirijorul Victor Dumănescu, experimentat, temperamental și simpatic, este un profesionist cunoscător al partiturilor de operă, a dovedit-o prin tempii corecți, prin impulsurile energice, prin tensiunea nu o dată indusă evoluției melodice. În anumite secvențe nu l-am înțeles: preferința pentru sonoritățile puternice ale alăturilor (în mare formă!) a pus în inferioritate, pe alocuri,

corzile (Uvertura **Cavaleria uşoară** de Suppé), forţa dezlănţuită de tutti orchestral nu a menajat soliştii (**Andrea Chénier**, **Rigoletto** – finalul actului al II-lea, **Tosca**) iar "coroana" pusă neşteptat în ultimele măsuri ale corului ţiganilor din **Trubadurul** m-a aruncat brusc într-o lume a aleatorului, proprie unor demult abandonate licenţe. Echilibrul obligatoriu între concepţia dirijorală şi urmărirea precisă a intenţiilor soliştilor a fost bine împlinit, orice sămânţă de decalaj fiind rapid anihilată.

Ansamblurile au funcţionat fiabil, cu sunet îngrijit şi masiv clădit. Se simte la instrumentişti preocuparea pentru supleţe, pentru diversitatea expresivă şi reuşitele sunt notabile, inclusiv în paginile eminamente orchestrale. Corul pregătit de Dan Mihai Goia şi-a dovedit nu o dată versatilitatea în variate genuri, acum fiind teritoriile romantic şi verist cele care i-au oferit spaţiul de demonstraţie. Să numim aici bunele realizări din operele **Paiaţe** (interpretul lui Canio – posesorul unui ferm Si natural acut în scurta intervenţie A venti tre ore – rămâne anonim din punctul de vedere al programului de sală deşi nu merită), **Freischütz**, **Evgheni Oneghin**, **Faust**, **Cavalleria rusticana**, **Don Pasquale** (mai puţin întâlnit în interpretarea unui cor academic), **Tosca**.

La Studiul „Mihail Jora”, concertul Elena Moşuc – Eduard Tumagian a fost cu adevărat un cadou de înaltă ținută artistică oferit spectatorilor bucureşteni şi ascultătorilor Radio din toată ţara, în preajma Crăciunului şi Anului Nou 2006.